

Till
Södertälje kommun
Samhällsbyggnadskontoret - DNR SBN 2023/000222
151 89 Södertälje
E-post: oversiktsplan@sodertalje.se

Yttrande

Framtid Södertälje - Översiktsplan 2050: Granskning (Dnr SBN 2023/000222)

Naturskyddsföreningen i Södertälje-Nykvarn ber härmed att få lämna följande synpunkter på rubricerade granskningshandlingar avseende översiktsplan för Södertälje.

Inledning

Vi vill inleda med att säga att de synpunkter vi avgav i vår samrådsyttrande i nästan alla avseenden fortfarande är giltiga. Därför koncentrerar vi oss nu på att anföra synpunkter i huvudsak relaterade till granskningsförslagets kapitel **Inledning** (sid 6-29), synpunkter på kapitlet **Allmänna intressen** och slutligen synpunkter rörande en del av de områden som förekommer i kapitlet **Lokala utvecklingsmöjligheter**,

Innan vi går vidare vill vi passa på att tacka samhällsbyggnadskontoret för en seriös behandling av, och kommentarer till, vårt samrådsyttrande. Speciellt rör detta de delar av yttrandet där kontoret har en annan syn än den vi har och relativt utförligt motiverat sitt (från vår synpunkt avvikande) ställningstagande. Vi tar i förekommande fall detta till oss, även om vi kanske inte ändrar åsikt

Vårt yttrande i samrådsskedet inleddes med att planen ”*bara delvis uppfyller den vägledande roll inför framtiden som är dess syfte*” och att den led av en ”*brist på konkretion*”. Nu upplever vi att granskningsförslaget i viss mån har kommit till rätta med dessa brister. Måhända är det verkligen så – eller också upplever vi det så på grund av att vi, under det år som gått, har fördjupat oss i och diskuterat förslaget. Flera detaljplaneförslag inom olika områden har avhandlats under den tiden, vilket har gett oss nya kunskaper.

Det innebär inte att vi är mindre kritiska till somliga av de utvecklingsprojekt och andra initiativ som föreslås. Ett exempel är idéerna om en biltunnel och andra satsningar på biltrafik liksom en ny tågförbindelse under kanalen, vilka vi fortfarande motsätter oss. Vi efterlyser också fler insatser inom olika områden, där åtgärder för att begränsa koldioxidutsläppen, i synnerhet vad gäller vägtrafik, står i förgrunden.

Vi har inte heller ändrat den kritiska inställning till den långa tidsrymd, fram till år 2050, som skisseras. Den finner vi enbart motiveras just av tunnelidéerna. I övrigt finns ju de facto ingenting som motiverar detta!

Däremot uppskattar vi att granskningsförslaget har samma positiva inställning till cykling och kollektiva färdmedel (och därmed mindre bilberoende) som samrådsförslaget hade. För att avsluta denna kort-korta kommenterande ”resumé” av vårt tidigare yttrande vill vi bara återge dess lista över nyckelområden, inom vilka vi angav att vi tagit klart ställning. Den gäller fortfarande – dock med ett tillägg, vilket rör förslaget om CCS-anläggning vid Igelsta!

Vi instämmer i att:

- Jordbrukmark ska värnas, utan undantag (dvs inga bostäder på Kallfors ängar!)
- Cykling ska gynnas; Södertälje ska bli en cykelkommun
- Cykelvägar: Viksberg-Ekbacken, Järna-Tveta, Järna-Nykvarn och Tysslinge-Vårsta
- Kollektivtrafik ska gynnas
- Tågstation i Hölö
- Bygg inifrån och ut

Vi säger klart nej till

- Nej till biltunnel
- Nej till fortsatt utbyggnad av infrastrukturen för bilism
- Nej till nya bybildningar utanför kommunens tyngdpunkter
- *Nej till CCS-anläggning vid Igelsta – om inte utvinningsdelen flyttas över till västra sidan av Igelstaviken (Södertälje hamn) (Obs: Ny jämfört med vårt yttrande i samrådsskedet)*

Vi anser att ÖP 2050 behöver kompletteras vad gäller

- Åtgärder för att begränsa koldioxidutsläppen
- Det regionala perspektivet
- Solceller (för nya och befintliga byggnader) och andra lokala energikällor

Som vi ovan nämnde så kommer vi nu först att koncentrera oss på några övergripande delar av granskningsförslaget (sid 6-29), i huvudsak avseende Mål och Utvecklingsinriktning. Därefter ger vi synpunkter rörande en del av de områden (stadsdelar, kommundelar) som förekommer i kapitlet Lokala utvecklingsmöjligheter.

Mål för samhällsbyggandet - Klimat- och energiomställning i framkant

Det som redovisas under denna rubrik är mycket bra. Det finns dock ett viktigt undantag. Det rör det som sägs om att ”*innovativa metoder för att binda och lagra koldioxid i naturen och i tekniska anläggningar ska utvecklas*”. Det som åsyftas är såklart den föreslagna anläggningen för CCS i anslutning till Igelstaverket – som de facto inte är beslutad! Vi menar att det klart ska framgå att Söderenergi visserligen gått in med en ansökan om utvecklingsmedel men att det varken finns beslut eller godkännande från kommunen eller staten. Dessutom rör CCS inte kommunens energiförsörjning (inte heller nationens – det rör ju att bromsa den globala uppvärmningen!) utan är en nationell angelägenhet.

Vi vill också hänvisa till det resonemang vi för om CCS i vårt samrådsyttrande. Sedan dess har vi den 2025-04-11 avgett ett yttrande över ett förslag till detaljplan för Karleby 2:9 m fl Igelstaverket till samhällsbyggnadskontoret (Dnr SBN 2018/002176). Där berättar vi att vi inte är negativa till CCS-teknik som metod att avskilja koldioxid, **men** att en CCS-anläggning

Sid 2(9)

vid Igelsta enligt förslaget innebär så stora negativa konsekvenser för allmänhet, natur, biologisk mångfald och Södertäljes arv som sjöfartsstad att den är olämplig. Därför avstyrker vi ett genomförande.

Vi tillägger dock att om en del av verksamheten kan flyttas över till den nuvarande oljehamnens område (tvärsöver Igelstafjärden), om ingen ny väg byggs öster om anläggningen (dvs den nuvarande grusvägen blir kvar), om allmänhetens fortsatta tillgång till stranden och den del av skogsområdet som blir kvar söder om det som behövs för en (utrymmesmässigt reducerad) CCS-anläggning värnas så är vi beredda att göra ett nytt ställningstagande.

I sammanhanget bör det nämnas användning av andra energikällor – färdiga att ta i bruk omedelbart – som verkligen kan bidra till omställningen. Ett exempel är värmepumpar, för effektivare nyttjande av tillförd energi för uppvärmning av bostäder och lokaler. Användningen är förvisso helt etablerad men inte desto mindre värd att nämna.

Ett annat, viktigare, exempel är tekniker för att tillvarata solenergi. Vi syftar främst på solceller. Användning av sådana bör enligt vår mening övervägas närhelst det finns ytor (på tak, anläggningar, mark ...) som inte behöver nyttjas (eller måste reserveras) för annat. Visserligen finns en passus om detta under Utvecklingsinriktning, vilken lyder så här: *”Vi ska även öka andelen lokal, fossilfri och planeringsbar energiproduktion. Utöver kraftvärme ska förutsättningarna för mer solenergi utredas.”*

Må så vara att kraftvärme kanske behöver utredas, men vi menar att det verkligen är att överdriva att utreda *”förutsättningarna”* för **solenergi. Det är bara att sätta igång!** Som sagt, ytor finns! Ett, säger ett (!) exempel finns på s 99, nämligen *”lågproduktiv betesmark”*. **Vi efterlyser väsentligt mer fokus på solceller** än de ytterst få (indirekta) omnämnanden som finns under *”solkraft”* och *”solenergi”*, totalt ynka 3 förekomster!

Utvecklingsinriktning - Koncentrera utvecklingen till befintliga bebyggelseområden

Granskningsförslagets rubrik överensstämmer exakt med vår inställning, och det är ett mål vi utan reservationer instämmer i. Liksom det som sägs om att *”Södertälje kommun ska växa hållbart genom att prioritera utveckling i redan bebyggda områden. Genom att förtäta och effektivisera markanvändningen minskar behovet av att exploatera jordbruksmark och värdefulla natur- och kulturmiljöer. Samtidigt utnyttjas och stärks befintlig infrastruktur, kollektivtrafik och service ...”*. Bra, helt enkelt!

Jordbruksmark i fokus

Att vi väljer att citera just dessa meningar beror bland annat på att här nämns jordbruksmark. Behovet att värna jordbruksmark har ju ökat i takt med befolkningstillväxt och klimatförändringarna – och detta är, som vi ser det, en ödesfråga inför framtiden. Vilket vi inte anser att granskningsförslaget betonar tillräckligt.

I kapitlet *”Risk, hälsa och säkerhet”* står det under *”Planeringsinriktning”* så här: *”Värna odlingslandskapet och säkerställ tillgången till bruksbar jordbruksmark. Markanvändning får ändras endast om ändamålet är av väsentligt samhällsintresse och andra alternativ har prövats och visat sig olämpliga. Sammanhängande jordbruksmark ska i*

Sid 3(9)

största möjliga mån undantas från exploatering. Om jordbruksmark tas i anspråk bör reversibel markanvändning eftersträvas, med så liten påverkan som möjligt på det pågående jordbruket.

Vi anser att meningen som inleds med *"Markanvändning får ändras endast om ändamålet är av väsentligt samhällsintresse ..."* innebär ett "kryphål" vad gäller att ta jordbruksmark i anspråk för annat än just matproduktion. *"Väsentligt samhällsintresse"*? Vi anser att denna mening bör utgå! Ty i det fall det verkligen är så enormt väsentligt att kommunen anser att det trumfar allt annat är det såklart möjligt att t ex genom ingripande från högre instans än kommunen (regionen? staten?) få lov att inkräkta på jordbruksmark!

För övrigt är även den efterföljande meningen tveksam, med orden *"i största möjligaste mån"*. Det är mycket "luddigt" – och öppnar strangt taget för att det ganska lättvindigt ska gå att använda jordbruksmark för annat än jordbruk! Därför menar vi att denna passus ska tas bort. Jordbruksmark ska inte nyttjas för annat!

I sammanhanget vill vi påminna om "ärendet" Kallfors ängar, detaljplan för Kallfors 1:341 (Dnr JA 2023/000042) och vårt yttrande den 2023-12-22. Trots utsagorna i granskningsförslaget om att värna jordbruksmark, tillika miljöbalkens bestämmelser om att jordbruksmarken ska värnas om inte synnerliga skäl talar emot detta, så löper detta ärende, dvs bostäder på Kallfors ängar på f d golfbanemark vidare. På mark som de facto är odlingsbar!

Även om behov finns och om bostäderna kan anses tillgodose ett väsentligt samhällsintresse så visar förslaget till detaljplan *inte att de inte kan lokaliseras på annan mark*. Lagen kräver att ett inanspråktagande av brukningsvärd jordbruksmark ska motiveras via en *lokaliseringsutredning*. Någon sådan har inte gjorts. Det som anförs om att det inte någon annanstans finns plats för *samlad* bebyggelse av angiven storlek är inte ett giltigt argument. Detta eftersom bebyggelsen mycket väl kan delas upp och förläggas till flera platser!

Stärk sambanden inom kommunen och med omvärlden

Detta avsnitt i granskningsförslaget avhandlar kopplingar och barriärer på ett bra sätt. Vi vill ändå uppmärksamma stycket som behandlar att *"vissa stadsdelar i Södertälje stad är avskilda från varandra"*, där vi starkt instämmer i de åtgärder som föreslås, bland dessa *"ny bebyggelse, förbättrade grönstråk, trygga gång- och cykelvägar"*, *"attraktiva kollektivtrafik för arbetspendling och en överflyttning av godstransporter till sjöfart och järnväg"* och *"attraktiva stråk för gång-, cykel-, kollektiv- och nyttotrafik"*. Vi håller med om att det som anförs om att en högre exploateringsgrad av bostäder och arbetsplatser kan vara lämpligt vid Södertälje stads *"kollektivtrafiknära lägen"* och i anslutning till redan bebyggda områden.

Vi vill också klargöra att vi bland de *"infrastrukturförbättringar som är prioriterade"* starkt motsätter oss förslaget om *"En ny passage under Södertälje kanal för bil- och busstrafik"*. Orsaken är att vi inte ser att ännu mer vägtrafik tillhör framtiden. Åtgärder som gynnar vägtrafik genererar nästan alltid mer bilåkande! Och sådan är i många avseenden negativ även om den i framtiden är fossilfri.

Trots detta så vill vi inte avvisa Tvetaleden, som motiveras med att den innebär *"hållbara och effektiva godstransporter mellan Almnäs och Södertälje hamn"*. Vi inser att en sådan förbindelse kanske är nödvändig, framför allt på grund av expansionen av Almnäsområdet.

Beträffande ”förbättrad järnvägsförbindelse mellan Södertälje och Stockholm” så är det oklart vad som avses. Detta måste beskrivas innan vi kan ta ställning. Vi har dock inget emot att den nuvarande förbindelsen förbättras om så anses nödvändigt.

Angående järnväg står det på sid 147 i granskningsförslaget att *”Den gamla stambanan, som numera trafikerar av pendeltåg, löper genom stadsdelen”* (dvs Östertälje). Vi vill påpeka att denna bana också trafikerar av ”vanlig” tågtrafik, framför allt godstrafik. Det rör sig ibland bara om något enstaka tåg nattetid, men periodvis upp till sådär tio tåg per dygn! I detta yttrande avhandlar vi i huvudsak enbart sådant som vi konstaterar förändras, tillagts, eller som vi vill betona – plus sådant som missats!

I slutet av detta avsnitt anges att *”Stadsdelar och viktiga målpunkter i Södertälje stad ska knytas ihop genom att gator blir mer stadsmässiga och gröna. I dessa stråk ska attraktivitet och god framkomlighet prioriteras för gång-, cykel-, kollektiv- och nyttotrafik. Det lokala gång- och cykelnätet ska förtätas och kopplas samman med regionala cykel- och kollektivtrafikstråk, för att underlätta hållbara resor inom och utanför kommunen”*. Självklart applåderar vi dessa ambitioner (även om vi något ifrågasätter målet ”stadsmässiga”).

I vårt samrådsyttrande hade vi ett avsnitt benämnt ”Kommunikationer”. Innehållet är fortfarande giltigt och platsar även här, varför vi helt enkelt hänvisar dit.

Allmänna intressen

Vårt yttrande i samrådsskedet innehåller synpunkter och kommentarer, delvis utförliga, till flera av kapitlets områden. De är i de flesta fall fortfarande giltiga, men istället för att upprepa dem här så hänvisar vi till lydelsen i samrådsyttrandet. Texterna här nedan utgör klargöranden och kompletteringar.

Arkitektur och gestaltning

I vårt samrådsyttrande ansåg vi det *”klandervärt att det här inte nämns ett ord om vikten av energisnålt byggande och en anpassning till möjligheter att tillvarata solenergi, värmepumpar etc.”* Visst förekommer termen *”hållbar”* även nu på ett flertal ställen och i olika varianter, t ex *”hållbart byggande”* och *”hållbar markanvändning”*, liksom begrepp som *”cirkulärt byggande”*, *”återbruk”* etc – men det nämns fortfarande inget om arkitekturens roll för möjligheterna att tillvarata solenergi, för nyttjandet av värmepumpar etc.- för bostäder såväl som byggnader för verksamheter. Alltså kvarstår vårt klander.

Bostäder

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet.

Klimatanpassning

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet, där vi berör detta under flera rubriker, bland annat under *”Klimat, risker, hälsa och säkerhet”* och *”En klimatsmart kommun med minskad klimatpåverkan”*.

Kultur och fritid

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet.

Kulturmiljö

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet.

Natur och vatten

Avsnittet i granskningsförslaget innehåller bra skrivningar om nuläget och sådant som pågår inom de olika redovisade områdena. Men vi saknar samrådshandlingens omnämnade av jordbrukets roll, t ex detta: *”Jordbruksmarken i kommunen ska värnas för framtida matförsörjning. Exploatering av jordbruksmark ska minimeras och genomföras på ett sätt som innebär en så begränsad inverkan som möjligt för jordbruket. Förlusten av bruksbar jordbruksmark ska kompenseras.”* Jordbruk nämns visserligen på andra ställen i granskningsyttrandet, men vi menar att det borde fått kvarstå även under aktuell rubrik.

I samrådsyttrandet redovisade vi även våra synpunkter på projektet *”Kallfors ängar”* under aktuell rubrik. I detta granskningsyttrande avhandlar vi detta istället under rubriken *”Utvecklingsinriktning - Jordbruksmark i fokus”*, **se ovan**.

Naturresevat

Fortfarande nämns inte Uddaberget, vilket bör tillföras texten.

Näringsliv, handel och kompetensförsörjning

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet.

Risk, hälsa och säkerhet

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet.

Tekniska försörjningssystem

Betr Energiförsörjning hänvisas dels till vad vi på ett flertal ställen anförde i samrådsyttrandet, dels till vad vi ovan i detta yttrande anför om solceller, värmepumpar, CCS mm.

Trafik och mobilitet

Ovan angav vi att vi i vårt samrådsyttrande hade ett avsnitt benämnt *”Kommunikationer”* och att innehållet är fortfarande giltigt. Vi vill dock komplettera det som på olika ställen i granskningstexten står om cykelvägar med att det behövs cykelväg även mellan Viksberg och Ekbacken, Järna - Tveta och Järna-Nykvarn.

Riksintressen

Vi vill här upprepa det vi citerade i samrådsyttrandet, nämligen: *”Fritidsbebyggelse får endast komma till stånd i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse. Om det finns särskilda skäl får dock annan fritidsbebyggelse komma till stånd, företrädesvis sådan som tillgodoser det rörliga friluftslivets behov eller avser enkla fritidshus i närheten av de stora tätortsregionerna”*. Detta instämmer vi i.

Däremot ifrågasätter vi även nu att *”Bestämmelserna innebär inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet ...”* Detta eftersom skrivningen är alltför vidlyftig; så vidlyftig att den i princip godtar nästan ”allt”.

Lokala utvecklingsmöjligheter

Södertälje stad

Betr **stadskärnan** vill vi hänvisa till vårt samrådsyttrande. Vi vill speciellt betona det vi där citerar om gång- och cykeltrafik, nämligen *”Det är viktigt att underlätta för rörelse och flöden genom staden och mellan stadsdelar genom att skapa ett mer finmaskigt och kontinuerligt vägnät, i synnerhet för gång- och cykeltrafiken.”*

Betr **stadsdelar** gör vi bara några nedslag. Bakgrunden till ”urvalet” är fria diskussioner inom Naturskyddsföreningens styrelse och inte någon prioritering.

Hovsjö

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet.

Fornhöjden

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet.

Östertälje

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet. Vi vill därtill upprepa det vi ovan anförde om granskningsförslagets mening om att *”Den gamla stambanan, som numera trafikeras av pendeltåg, löper genom stadsdelen”*, nämligen att denna bana också trafikeras av ”vanlig” tågtrafik, framför allt godstrafik, ibland uppemot ett tiotal tåg per dygn! En viss skillnad, som framför allt har att göra med buller, ish nattetid.

Nordöstra stadsdelarna: Brunnsäng, Grusåsen, Ritorp, Viksberg, Ragnhildsborg

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet. Tilläggas kan att vi uppmärksammat SLs förslag om att göra om sträckningen av ”pendelbussförbindelsen” Ritorp-Östertälje så att den istället för en rak och hyfsat snabb matarlinje gör den mer ”slingrig” genom olika områden. Detta motsätter vi oss starkt till. Vi instämmer i granskningsförslagets åsikt om att Ragnhildsborgsområdet inom området Ekgården *”kan utvecklas genom varsam komplettering av befintlig småhusbebyggelse”*. För övrigt har vi erfarit att naturreservatet Talbyskogen är på väg att utvidgas något söderut, vilket vi såklart tycker är bra.

Mariekälla

Beträffande rännillunden anger granskningsförslaget att ravinen är viktig ur ett ekosystemperspektiv, både för skyfalls- och dagvattenhantering och som ekologiskt spridningssamband. Vi instämmer men vill tillägga att vattenhanteringen bör renoveras och att, med tanke på klimatförändringarna, en ny lämplig plats för dagvattendamm utreds.

Södertälje Södra

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet. Vi vill här återigen ge en kommentar till förslaget om i storleksordningen 1500 bostäder här. Vi tycker förslaget är bra – förutsatt att byggnaderna utformas och placeras för optimalt nyttjande av solceller. Även förutsättningarna för att nyttja värmepumpar bör utredas!

Den stadsnära landsbygden

Tveta

Tveta är ett område i stöpsleven. NCCs ansökan om etablera en stor täkt- och vattenverksamhet i Gerstaberg, strax söder om Tveta återvinning, avhandlas för närvarande i

Mark- och miljödomstolen. Vi har i vårt senaste (2025-09-09) yttrande om saken avstyrkt detta. Samtidigt önskar Telge Återvinning utöka sin återvinningscentral. Utvidgningen föreslås ske delvis på jordbruksmark. Detta vänder vi oss starkt emot, dels eftersom miljöbalken stipulerar att *brukningsvärd jordbruksmark bara får exploateras om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk*, men också för att översiktsplanen genomgående anger att jordbruksmark ska värnas.

Hall

WSP ansökte 2023 om tillstånd till deponi för intert avfall och återvinning inom fastigheten Hall 4:1; ett fält, f.d. åker, beläget 1-2 km SO om antalten Hall. Ansökan avsåg totalt 5 miljoner ton avfall som skulle fylla 28 hektar mark, lämplig för bl a jordbruk, med massor upp till 25 meters höjd. Detta avstyrkte vi i vårt yttrande 2023-05-08 med följande motivering: ”Vi är starkt kritiska till att ta jordbruksmark i anspråk för denna typ av ändamål. Det innebär en irreversibel åtgärd som för alltid förhindrar ianspråktagande av denna mark för till exempel livsmedelsproduktion.” Denna vår åsikt kvarstår.

Almnäs

Beträffande Almäs pågår samråd för ”del av Tveta-Valsta 4:1 och Jumsta 3:1”, (Dnr SBN 2019/001782). I vårt yttrande 2025-04-30 anförde vi att det är ”bra om nya arbetstillfällen skapas i Södertälje som har stor arbetslöshet men inte till priset av förstörd värdefull natur och förstörd landskapsbild i närområden. Det vore därför bra om de tänkta industritomterna i aktuellt planområde söder om järnvägen kunde placeras någon annanstans. Det borde gå att hitta nya platser för logistik och industri på redan hårdgjord mark som inte används längre eller på mark intill motorvägar som redan är ”förstörd” och bullerpåverkad. När det gäller Almviksområdet (Anm: generellt) anser vi att det räcker med de industrietableringar som redan gjorts norr om järnvägen och motorvägen”. Denna vår åsikt kvarstår.

Enhörna kommun

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet. Vi vill här betona det önskvärda i att skapa gena kopplingar för gång- och cykeltrafikanter mellan områdena sinsemellan, t ex Sandviken-Ekeby, kanske även Sandviken-Vattubrinken. Och så vill vi ännu en gång uttrycka vår negativa inställning till ytterligare bostäder i **Sandviken** innan det ordnats acceptabel kollektivtrafik dit!

I vårt samrådsyttrande gav vi inga synpunkter avseende framtiden för **Underås** när grus- och bergtäkten återställs. Vi kan nu säga att vi instämmer helt i det som anförs i granskningsförslaget.

Järna kommun

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet. Där berör vi bland annat **Kallfors** relaterat till Järna tätort. Vi framförde bland annat kritik mot fortsatt utbyggnad av Kallfors innan service och kollektivtrafik är säkrad. Tyvärr har detta inte fått gehör hos samhällsbyggnadskontoret, som i granskningsförslaget helt enkelt kommenterar detta med att ”I Kallfors pågår planering för nya bostäder och en ny väg som ska koppla samman befintliga bostadsområden. För att skapa trygghet och förbättra tillgången till service och kollektivtrafik bör ny bebyggelse lokaliseras utmed stråk som kopplar samman Kallfors och Järna tätort.”

”Stråk”! Vad är nu detta om inte en ”nödlösning” för att ”skylar över” (alternativt ”göra det bästa av”) de senaste årens avsaknad av långsiktig planering. Det är en nödlösning vi fortfarande anser inte bör komma till stånd.

Vad gäller speciellt förslaget om bostäder på Kallfors ängar uttrycker vi vår åsikt ovan i kapitlet *"Utvecklingsinriktning - Jordbruksmark i fokus"*. Vi anser bostäder här inte ska komma till stånd eftersom det tar jordbruksmark i anspråk, vilket är tvärtemot miljöbalkens bestämmelser om att värna sådan mark. För övrigt genomsyras granskningsförslaget i övrigt genomgående av vikten att värna jordbruksmark – vilket vi applåderar! - , varför detta undantag för Kallfors ängar verkligen kan ses som en "plump i protokollet".

Vad gäller **Södertuna** är vi tillfreds med samhällsbyggnadskontorets kommentar till det vi anfört i vårt samrådsyttrande. Vi godtar alltså granskningsförslagets lösning.

Vi tycker såklart det är bra med en cykelväg längs väg 515 och väg 525 mellan Järna tätort och Södertälje stad. Om valet står mellan dessa vad gäller prioritering röstar vi på väg 515, inte minst på grund av Kallfors många bostäder. Den sträckningen ansluter dessutom bättre till en "fortsatt" cykelväg" längs väg 57 till Mölnbo (och Visbohammar och Gnesta).

Vi hyllar principen om att bygga *"inifrån och ut"*, liksom *"Koncentrera utveckling till befintliga bebyggelseområden"*, även vad gäller Järna. Därför är vi negativa till tankarna på en trädgårdsstad i nedlagda **Järna berg- och grustäkt**, vilken inte bara strider rakt av mot denna princip utan också mot översiktsplanens princip om att vi har de kommunalar vi har – och det räcker. (Exemplet Visbohammar då, kan man fråga sig? Men den orten kan med sin närhet till (ca 1 km) Gnesta i princip betraktas som en del av denna).

Vårdinge-Mölnbo kommun

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet.

Hölö-Mörkö kommun

Se våra synpunkter i samrådsyttrandet. Där skriver vi bland annat om vikten av att orten förses med en tågstation. Vi skrev också att *"För detta krävs dock ett större befolkningsunderlag."* **I denna fråga har vi bytt åsikt.** Vi anser **nu** att en tågstation bör tillföras **så snart som möjligt**, oberoende om det fatta(t)s ett beslut om fler bostäder eller ej. Ty på sikt **kommer det** att tillföras bostäder, **om** det finns ett beslut om tågstation! För övrigt anser vi, som förut, att en cykelväg Hölö-Järna ska byggas – där en del kan utgöras av existerande småvägar.

I vårt samrådsyttrande om utvecklingen i Hölö motsatte vi oss förslaget om bostäder väster om järnvägen på grund av att detta förstör jordbruksmark. Samhällsbyggnadskontorets svar är att det bedöms som *"ett väsentligt samhällsintresse"* som kan *"bidra till utvecklingen av Hölö som potentiell landsbygdsnod och förbättra förutsättningarna för kollektivtrafik, lokal service och nya mötesplatser som även stärker omgivande landsbygder"*. Förvisso argument som vi lyssnar på - men som vi inte anser tunga nog för att få oss att ändra åsikt. Ty det finns andra platser för bostäder i Hölö som även de kan bidra till det som anförs! Ja, det är svårt – men vi menar att en utveckling söderut är acceptabel - det är tillräckligt nära en kommande tågstation.

Södertälje den 30 september 2025

Naturskyddsföreningen i Södertälje-Nykvarn

Lars Klasén
ordf.

073-5638001, lars.klasen@outlook.com

Sid 9(9)